

Kosteikkorahoitus

EU:n maaseuturahoitusta kosteikon suunnitteluun, perustamiseen, hoitoon ja virkistyskäyttöön

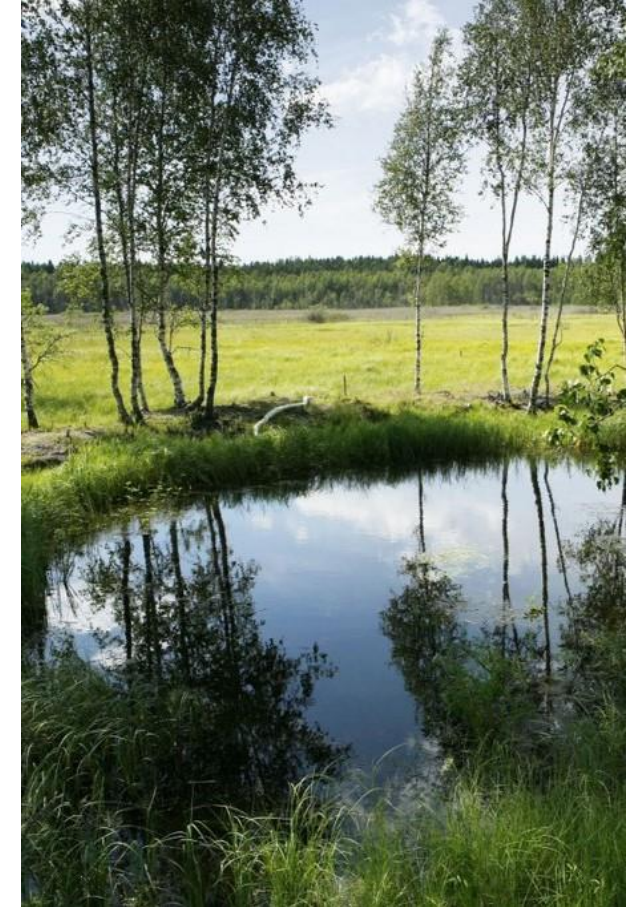
Miksi kosteikko kannattaa perustaa?

Kosteikko puhdistaa vesiä, lisää luonnon monimuotoisuutta ja tarjoaa elämyksiä luonnossa.

Maataloudessa kosteikon avulla voidaan ehkäistä tulvia. Kuivina kausina kosteikko voi ylläpitää korkeampaa pohjaveden tasoa, mikä hyödyttää turve- ja savimaita. Kosteikko sitoo myös typpeä ja fosforia, mikä vähentää lannoitustarvetta ja parantaa vesien tilaa.

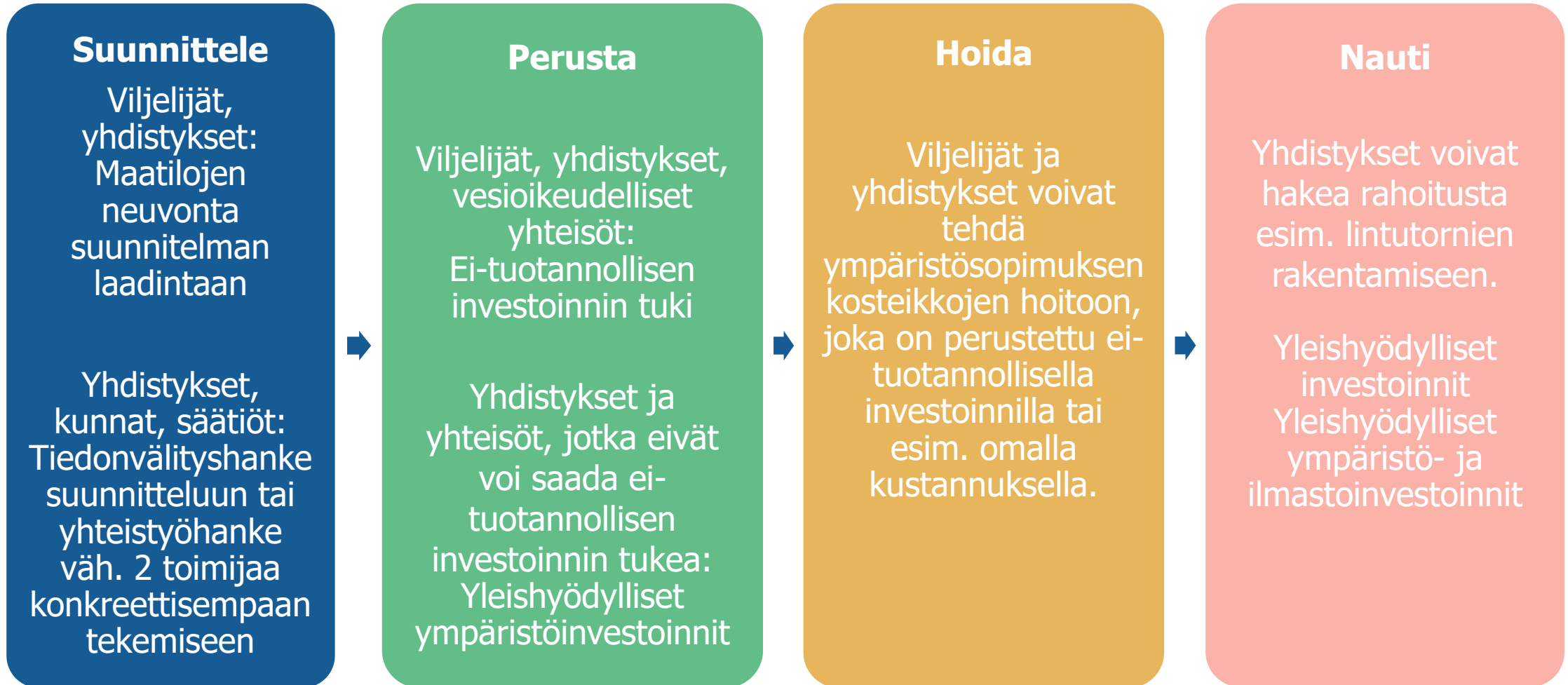
Luonnon monimuotoisuutta voidaan lisätä kosteikkojen avulla. Esimerkiksi lintu- ja riistakosteikot lisäävät lintujen lisäksi myös muuta eläin- ja kasvilajistoa. Lisäksi kosteikkojen avulla hillitään myös ilmastonmuutosta, sillä kosteikot sitovat hiiltä.

Elämyksiä ja virkistyskäyttöä voidaan lisätä kosteikkojen avulla paikallisessa yhteisössä. Virkistyskäyttöä varten voidaan esim. yhdistysten ja kunnan yhteistuumin rakentaa esimerkiksi esteettömiä reittejä tai lintutorneja.

Rahoitusta kosteikkoinvestoinnin eri vaiheisiin

Kosteikko puhdistaa vesiä, lisää luonnon monimuotoisuutta ja tarjoaa elämyksiä luonnossa.

Suunnittele

Suunnitteluvaiheessa laaditaan hankesuunnitelma, jossa kerrotaan kosteikon tavoitteet, toimenpiteet ja kustannusarvio. Esimerkiksi peltokosteikon päätavoitteena voi olla vesiensuojelu tai lintukosteikon päätavoitteena voi olla luonnon monimuotoisuuden lisääminen.

Voit tilata kosteikkosuunnitelman Ruokaviraston neuvojarekisteriin hyväksytyltä neuvojalta. Suunnitteluvaihetta voidaan rahoittaa kehittämishankkeena riippuen tarpeesta.

Maatilojen neuvonta:

- Viljelijät ja sopii myös yhdistyksille (vain) kosteikkoinvestoinnin suunnitteluun
- Korvaus 75€/h

Kehittämishankerahoitus:

- Yhteistyöhanke – toteuttajana vähintään kaksi toimijaa esim. yhdistys ja kunta ja viljelijät voivat olla mukana kumppaneina
- Tiedonvälityshanke - kosteikon suunnitteluun yhteisöille

Perusta

- **Ei-tuotannollinen investointi** on ympäristöä parantava toimenpide, joka ei lisää maataloustuotantoa. Tuen avulla voidaan esimerkiksi perustaa **kosteikko**, kunnostaa **uomaa** tai muuttaa turvepeltoa kosteikoksi.
- **Yleishyödyllisen ympäristöinvestoinnin** avulla voi myös perustaa **kosteikon**. Toteuttajana voivat olla yhdistykset, kunnat ja muut yhteisöt, jotka eivät voi saada tukea ei-tuotannolliseen investointiin. Kohtuulliset kustannukset korvataan hankesuunnitelman mukaan ja siinä otetaan huomioon myös tulevan kosteikon hoidon kustannukset, sillä erillistä hoitokorvausta ei makseta.

Kuva: Laura Karlin

Perusta: Ei-tuotannollisten investointien tuki

Kuka tukea voi saada?

- viljelijät
- rekisteröidyt yhdistykset
- vesilain 12 luvussa tarkoitetut vesioikeudelliset yhteisöt.

Hakijalta vaaditaan **Y-tunnus**.

Hakuajat tänä vuonna:

- 1.1.–15.5.2026
- 1.8.–15.12.2026

Paljonko tukea voi saada?

- Tuen määrä riippuu investoinnin tyypistä ja koosta:
 - **Kosteikot yli 0,5 ha:** enintään **12 000 €/ha**.
 - **Kosteikot 0,3–0,5 ha:** enintään **4 100 € koko kosteikkaa kohti**.
 - **Uoman luonnontilan parantaminen ja kaksitasouomat:** enintään **21 €/metri**.
- Tuki maksetaan toteutuneiden ja hyväksytyjen kustannusten perusteella. Kustannusten tulee olla kohtuullisia, todettavissa ja hakijan maksamia. Investoinnin myötä kohdetta ei enää lueta maatalousmaaksi.

Hoida

Kaikki rakenteet kannattaa suunnitella ja myöhemmin toteuttaa siten, että niitä on mahdollisimman helppoa hoitaa koneellisesti.

Ei-tuotannollisella investoinnilla perustetun kosteikon hoitoon tehdään hoitosopimus 5 vuodeksi. Sopimus on mahdollinen myös muulla rahoituksella tai omalla kustannuksella toteutetulle kosteikolle, kun ehdot täyttyvät.

Ympäristökorvauksen hoitosopimus:

- Viljelijät, yhdistykset, kunnat, säätiöt ja vesioikeudelliset yhteisöt, metsästysseurat
- Vuosikorvaus on 500 €/ha
- Sopimuskausi 5 vuotta

Kuva: Tuuli Orasmaa

Nauti

Virkistyskäytön lisäämiseksi yhteisöt voivat toteuttaa esim. lintutorneja ja reittejä yleishyödyllisellä investoinnilla tai ympäristöinvestoinnilla.

Yleishyödyllinen investointi tai Yleishyödyllinen ympäristöinvestointi

- Yhdistykset, kunnat, säätiöt, vesioikeudelliset yhteisöt, metsästysseurat, lintuharrastajien yhdistys
- Hankesuunnitelman toteutuneiden kustannusten mukaan
- Osa kustannuksista voidaan korvata talkootyöllä

Kuva: Tomi Aho, Maaseutuverkosto

Toimi näin

- 1. Suunnittele investointi ja mahdollinen virkistyskäyttö**
Laadi hankesuunnitelma, jossa kerrot kosteikon tavoitteet, pinta-alan, toimenpiteet ja kustannusarvion. Valitse päätavoitteeksi joko vesiensuojelu, luonnon monimuotoisuuden edistäminen tai ilmastonmuutoksen hillintä. Suunnittele myös mahdollinen kosteikon virkistyskäytön investointi ja hae yhteistyökumppaneita toteutukseen.
- 2. Kysy neuvoa**
Ota yhteyttä alueesi elinvoimakeskukseen ja virkistyskäytön osalta paikalliseen Leader-ryhmään. He auttavat tuen hakemisessa.
- 3. Täytä hakemus Hyrrässä**
Kirjaudu Hyrrä-palveluun organisaation nimissä. Täytä hakemus, liitä suunnitelma sekä tarvittavat liitteet.
- 4. Lähetä hakemus ja odota päätöstä**
Älä aloita investointia ennen tukipäätöstä. Toteuta investointi hyväksytyn suunnitelman mukaan ja pidä kirjaa kustannuksista.
- 5. Hae maksua**
Kun investointi on valmis, hae tuen maksua Hyrrässä.
- 6. Muista ylläpito ja hoito**
Kun investointi on tehty, tee investoinnin kohteen hoidosta ympäristösopimus.
- 7. Nauti ja virkisty**
Kosteikon käyttötarkoituksesta riippuen siitä voi nauttia myös paikallinen yhteisö – esimerkiksi pitkospuita pitkin kävellen tai lintutornista tähystellen.

